

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/120/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1417214412
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1417214412.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členiek senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: T. O., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom u matky a G. O., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom u otca, obaja zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom: Vazovova 7/A, Bratislava, deti rodičov: matka - D. F. O., narodená dňa XX.XX.XXXX, bytom: B. XX, XXX XX Q., zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Zoltán Sťahula, s.r.o., so sídlom: Dunajská 6, 811 08 Bratislava, a otec - F. X. O., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom: Na A. XXX XX B., v konaní zastúpený: JUDr. Lucia Danišovičová, advokátka, so sídlom: Drieňová 1/D, 821 01 Bratislava, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava IV, so sídlom: Hanulova 9/A, P.O.BOX 16, 840 11 Bratislava, o návrhu na uloženie výchovného opatrenia, na odvolanie otca voči rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 04.04.2022, č.k. 13P/288/2017-524, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 04.04.2022, č.k. 13P/288/2017-524, v napadnutom výroku IV **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo dňa 04.04.2022, č.k. 13P/288/2017-524 rozhodol tak, že konanie o návrhu matky na určenie, že trvalým pobytom maloletých detí je ulica Š. XX V. F. zastavil. Rovnako súd prvej inštancie konanie o návrhu matky na nahradenie súhlasu otca so zápisom maloletých detí do Základnej školy v Marianke zastavil a konanie o návrhu otca na nahradenie súhlasu matky so zápisom maloletých detí do Základnej školy v Záhorskej Bystrici taktiež zastavil. Zároveň súd prvej inštancie uložil výchovné opatrenie rodičom maloletých detí a maloletým deťom a to konkrétne podrobiť sa odbornému poradenstvu v neziskovej organizácii SPDDD Úsmev ako dar, so sídlom Ševčenkova 21, Bratislava v nasledovnom rozsahu: Samostatne otcovi maloletých detí v rozsahu 15 hodín, samostatne matke maloletých detí v rozsahu 15 hodín, matke spolu s maloletým G. v rozsahu 10 hodín, otcovi spolu s maloletým T. v rozsahu 10 hodín, maloletým deťom G. a T. spolu v rozsahu 10 hodín. Súd prvej inštancie uložil povinnosť neziskovej organizácii SPDDD Úsmev ako dar predkladať súdu raz mesačne správu o realizácii výchovného opatrenia, ako aj záverečnú správu o zrealizovaní výchovného opatrenia. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V rámci odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 11.08.2017 sa otec domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil rodičom maloletých detí podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu, za účelom osvojenia schopností rešpektovať úlohu druhého rodiča pri výchove detí, schopnosti komunikovať s druhým rodičom dieťaťa v záujme detí, osvojenia schopnosti potláčať vedomé i nevedomé prejavy vlastných negatívnych

emócií v prítomnosti detí, osvojenia schopností oddeliť svoje záujmy od záujmov detí a rozpoznávať najlepší záujem dieťaťa, s tým, že nešpecifikoval zariadenie, v ktorom by malo byť výchovné opatrenie realizované. Otec pri podaní návrhu vychádzal z vtedy aktuálnej situácie, kedy sa nerealizovala striedavá starostlivosť o maloleté deti (styk upravený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14.04.2015, č.k. 11CoP/374/2014). Súd prvej inštancie uviedol, že matka s návrhom otca súhlasila, deklarovala ochotu podrobiť sa psychologickému poradenstvu s tým, že vyjadrila presvedčenie, že by malo byť realizované aj vo vzťahu k maloletým deťom. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že návrhom doručeným súdu dňa 11.04.2017 sa matka domáhala, aby súd prvej inštancie nahradil súhlas za otca so zápisom maloletých detí na plnenie povinnej školskej dochádzky na Základnú školu v Marianke (vedené pod sp.zn. 13P/92/2017), pričom predmetné konanie bolo spojené s konaním o návrhu podaným otcom na rozhodnutie súdu pri nezhode rodičov, ktorým otec navrhoval, aby súd neodkladným opatrením nahradil súhlas matky s podaním prihlášky pre maloleté deti do 1. ročníka Základnej školy v Záhorskej Bystrici (vedené pod sp.zn.13P/84/2017). Uznesením č.k. 13P/92/2017-38 zo dňa 02.05.2017 súd prvej inštancie obe konania spojil s tým, že ďalej budú vedené pod sp.zn. 13P/84/2017. Návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 07.04.2017 sa otec domáhal, aby súd rozhodol vo veci samej o nahradení súhlasu matky s podaním prihlášky maloletých detí do 1. ročníka Základnej školy na ul. Hargašova 5, Bratislava, v Záhorskej Bystrici, pričom po vrátení spisu z Okresného súdu Malacky, bolo tomuto konaniu pridelená sp.zn. 13P/8/2018. Uznesením č.k. 13P/288/2017-78, zo dňa 16.01.2018 súd prvej inštancie spojil na spoločné konanie konania vedené pod sp.zn. 13P/288/2017 (t.j. konanie o návrhu otca na uloženie výchovného opatrenia), konanie vedené pod sp.zn. 13P/289/2017 (konanie o návrhu matky na určenie trvalého pobytu maloletých detí), a konanie vedené pod sp.zn. 13P/8/2017 (konanie o návrhu matky na nahradenie súhlasu otca so zápisom detí na plnenie školskej dochádzky na základnú školu v Marianke a konanie o návrhu otca na nahradenie súhlasu matky s podaním prihlášky maloletých detí do 1. ročníka ZŠ na ul. Hargašova 5 Bratislava v Záhorskej Bystrici, s tým, že konanie bude ďalej vedené pod sp.zn. 13P/288/2017. Následne uznesením č.k. 13P/288/2017-451 zo dňa 15.10.2018 súd prvej inštancie konanie prerušil, do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava IV pod. sp.zn. 13P/265/2017 (konanie o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom). Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že rozsudkom č.k. 20CoP/71/2020-936 Krajský súd v Bratislave zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 21.10.2019, č.k. 13P/265/2017-759, okrem iného predovšetkým v časti týkajúcej sa zverenia maloletých detí, keď maloletého G. zveril do osobnej starostlivosti otca a maloletého T. zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že odvolací súd zároveň upravil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému T. a tiež vyživovaciu povinnosť matky voči maloletému G., a zároveň upravil rozsah styku matky s G. a rozsah styku otca s T.. Uviedol, že po rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave (č.k. 20CoP/71/2020-936) doručil otec podanie zo dňa 17.12.2021, ktorým vzal späť všetky svoje návrhy. Pokiaľ ide o návrh na uloženie výchovného opatrenia, otec mal za to, že aj s ohľadom na to, že vzťah medzi rodičmi detí je výrazne animózný, rodičia absolvovali viacero súdnych konaní, v ktorých vyprodukovali množstvo podaní, pokúšali sa situáciu riešiť aj prostredníctvom odbornej intervencie, je aktuálne z jeho pohľadu lepšie situáciu ďalej neeskalovať a nechať priestor, aby sa postupne vytvorili podmienky, za ktorých by bolo možné postupne realizovať úpravu práv a povinností rodičov z citovaného rozsudku Krajského súdu v Bratislave. Ďalšiu inštitucionalizáciu nepovažoval otec z pohľadu detí za vhodnú, ani súladnú s ich najlepším záujmom. Dodal, že otec vzal späť tiež návrh na nahradenie súhlasu matky so zápisom maloletých detí na Základnú školu v Záhorskej Bystrici, čo odôvodnil tým, že v súčasnosti už nie je aktuálny, deti navštevujú iné školy, T. základnú školu v Stupave (s čím otec súhlasil) a G. Súkromnú základnú školu v Ž., pričom vyučovanie prebieha individuálne. Pokiaľ ide o návrhy matky (o určenie miesta trvalého pobytu maloletých detí a o nahradenie súhlasu otca so zápisom maloletých detí na Základnej škole v Mariánke), navrhol, aby súd prvej inštancie vyzval matku, či na týchto návrhoch trvá, nakoľko návrh na zápis detí na Základnej škole v Mariánke taktiež stratil na aktuálnosti, jednak z dôvodu, že na tejto základnej škole prebieha vyučovanie len do štvrtého ročníka, pričom G. aj T. sú už starší, a zároveň matka s T. už v Mariánke ani v súčasnosti nebývajú, čo je zároveň dôvodom, prečo by malo byť zastavené konanie o určenie trvalého pobytu maloletých detí v Mariánke, v prípade G. je dôvodom aj skutočnosť, že odvolací súd ho rozsudkom č.k. 20CoP/71/2020-936 medzitým zveril do osobnej starostlivosti otca. Súd prvej inštancie uviedol, že následne matka podaním zo dňa 05.01.2022 vzala späť návrh na určenie trvalého pobytu maloletých detí, ako aj návrh na nahradenie súhlasu otca s podaním prihlášky maloletých detí do 1. ročníka Základnej školy v Mariánke, nakoľko aj tento už bol časom prekonaný, obaja sú zapísaní do Základnej školy v Stupave, v prípade G. bol súhlas otca nahradený neodkladným opatrením súdu. Súd prvej inštancie uviedol, že podľa názoru matky, uloženie výchovného opatrenia je dôvodné, nakoľko môže viesť k sanácii vzťahu medzi matkou a G., ako aj k zlepšeniu vzťahu medzi samotnými maloletými

deťmi. Pokiaľ ide o otca, matka pred súdom prvej inštancie vyslovila pochybnosť, či by otec nariadené výchovné opatrenie rešpektoval, to však nevnímala ako prekážku v tom, aby bolo realizované, minimálne pokiaľ ide o vzťah medzi matkou a G., resp. pokiaľ ide o vzťah medzi G. a T..

3. Súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením čl. V, § 37 ods. 2, Zákona o rodine § 29 ods. 1 až 3, § 120 ods. 1, § 111 písm. b) až d), h) a i), l) Civilného mimosporového poriadku a vecne tým, že pokiaľ ide o návrh otca na nahradenie súhlasu matky so zápisom maloletých detí do Základnej školy v Záhorskej Bystrici, návrh matky na určenie, že trvalým pobytom maloletých detí je ulica Š. XX v F. a o návrhu matky na nahradenie súhlasu otca so zápisom maloletých detí do Základnej školy v Marianke, so zastavením konania o týchto návrhoch súhlasili tak obaja rodičia, ako aj kolízny opatrovník a prokurátor. Navyše dodal, že rozhodovanie v zmysle týchto návrhov by nezodpovedalo aktuálnej situácii, keď už medzičasom bolo Krajským súdom v Bratislave, č.k. 20CoP/71/2020-936, rozhodnuté o zverení T. do starostlivosti matky, maloletého G. do starostlivosti otca, s tým, že bol upravený styk rodičov so synom, ktorého nemajú v osobnej starostlivosti, matka sa už medzičasom aj s T. presťahovala z Marianky do Stupavy, a pokiaľ ide o školskú dochádzku, s ohľadom na vek detí a skutočnosť, že tam vzdelávanie prebieha len do štvrtého ročníka, ani by nebolo možné, aby v základnej škole v Marianke realizovali maloletí teraz školskú dochádzku. Zároveň uviedol, že pokiaľ ide o T., otec súhlasil s tým, aby školskú dochádzku plnil na Základnej škole v Stupave, pokiaľ ide o G., tam pretrváva rozdielny pohľad na to, kde by mal G. vykonávať školskú dochádzku, keď otec, ktorému je G. zverený, má za to, že by ju mal vykonávať na Súkromnej základnej škole v Ž., s tým, že výuka bude prebiehať individuálne, matka má za to, že by mala prebiehať na tej istej základnej škole v Stupave, ktorú navštevuje aj T.. Súd prvej inštancie skonštatoval, že vo veci nezhody rodičov o mieste a spôsobe výkonu školskej dochádzky je však na Okresnom súde Bratislava IV, vedené osobitné konanie vedené pod sp.zn. 14P/55/2021, v každom prípade, vedenie o pôvodných návrhoch rodičov, týkajúcich sa miesta výkonu školskej dochádzky už nie je aktuálne, preto súd prvej inštancie konania tak o návrhu otca na nahradenie súhlasu matky so zápisom maloletých detí do základnej školy v Záhorskej Bystrici, ako aj o návrhu matky na nahradenie súhlasu otca so zápisom maloletých detí do základnej školy v Marianke zastavil a zastavil tiež konanie o návrhu matky na určenie, že trvalým pobytom maloletých detí je ulica Š. XX V. F.. Ďalej pokiaľ ide o návrh otca na nariadenie výchovného opatrenia, súd prvej inštancie uzavrel, že zastaveniu konania o nariadenie výchovného opatrenia v tomto prípade bráni tak ustanovenie § 29 ods. 2, ako aj ustanovenie § 29 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku. Mal za to, že v konaní v tejto časti je potrebné pokračovať a to jednak z dôvodu, že napriek rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/71/2020-936, sa nerealizuje v určenom rozsahu styk rodičov s maloletými deťmi, a tak z vyjadrenia kolízneho opatrovníka, ale aj z vyjadrení rodičov, mal súd prvej inštancie za ustálené, že aktuálny stav nevytvára predpoklady na zlepšenie vzťahov medzi maloletými deťmi navzájom, ako ani medzi matkou a G., resp. medzi otcom a T.. Súd prvej inštancie sa v tomto nestotožnil s postojom otca, že situácia sa môže vyriešiť plynutím času, potom, čo rodičia rôznymi spôsobmi proti sebe bojovali. V tejto súvislosti súd prvej inštancie dodal, že so zastavením konania v tejto časti nesúhlasila ani matka, ani kolízny opatrovník a ich nesúhlas pritom považoval za dostatočne vážny a dôvodný, a aj prokurátor sa napokon priklonil k nariadeniu výchovného opatrenia. Súd prvej inštancie mal z vyjadrení oboch rodičov v konaní za preukázané, a napokon rodičia to ani nerozporovali, že vzťahy medzi matkou a otcom, ale aj vzťah medzi otcom a T. a medzi matkou a G. je narušený a ani vzťah medzi G. a T. nie je ideálny. Súd prvej inštancie skonštatoval, že stretnutia medzi matkou a G. prebiehajú komunikáciou cez plot, s tým, že matka na ne vodíva aj T., s otcom stretnutia prebiehajú v rozsahu jednotiek minút, s tým, že po niekoľkých minútach sú ukončené, otec G. na stretnutia s T. nevodíva. Podľa súdu prvej inštancie je z vyjadrení zřejmé, že aj počas stretnutí dochádza ku konfliktným situáciám medzi rodičmi, ktoré nemôžu viesť k uspokojivému priebehu styku medzi rodičmi a deťmi a už vôbec nie v trvaní a rozsahu určenom rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/71/2020-936. Súd prvej inštancie zdôraznil, že účelom nariadeného výchovného opatrenia nie je v tomto prípade žiadna inštitucionalizácia maloletých detí. Súd prvej inštancie zvolil na realizáciu výchovného opatrenia SPDDD Úsmev ako dar, ktoré je organizáciou so skúsenosťami v oblasti poradenstva pri narušených vzťahoch v rodinách, pričom mal za to, že realizácia odborného poradenstva môže napomôcť dosiahnuť práve cieľ, ktorý otec aj pôvodne návrhom sledoval, teda osvojenie schopnosti rešpektovať úlohu druhého rodiča pri výchove detí, schopnosti komunikovať s druhým rodičom dieťaťa v záujme detí, osvojenia schopnosti potláčať vedomé i nevedomé prejavy vlastných negatívnych emócií v prítomnosti detí, osvojenie schopnosti oddeliť svoje záujmy od záujmov detí a rozpoznávať najlepší záujem dieťaťa, a v konečnom dôsledku tak viesť k postupnému zlepšeniu vzťahu medzi matkou a G., otcom a T., ako aj medzi samotnými G. a T. a tento cieľ súd prvej inštancie považuje za súladný so záujmom maloletých detí a tomu zodpovedá

aj rozsah a koncepcia realizácie výchovného opatrenia s tým, že presnú realizáciu určí v kooperácii s rodičmi detí samotné SPDDD Úsmev ako dar. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodoval podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie, a to z dôvodu, že podľa jeho názoru predmetné rozhodnutie vo výroku IV nie je správne, keďže má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP). Otec uviedol, že je síce pravdou, že návrh na nariadenie výchovného opatrenia podal, medzičasom však svoj návrh zobral späť, ktorému návrhu súd prvej inštancie nevyhovel a výchovné opatrenie nariadil. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho uznesenia poukázal na ustanovenia § 29 ods. 2 CMP a § 29 ods. 3 CMP, avšak otec je toho názoru, že hmotnoprávne podmienky normované v týchto ustanoveniach neboli naplnené, keď nebolo preukázané, že „je potrebné v konaní pokračovať“, a že matka so späťvzatím návrhu nesúhlasí „z vážnych dôvodov.“ Naopak, má za to, že nariadenie výchovného opatrenia je spôsobilé narušiť najlepší záujem oboch maloletých detí a to tým, že aj päť rokov od začatia sporov medzi ich rodičmi budú vystavované neprirodzeným podmienkam - stretnutiam u odborníkov za účelom poradenstva. Otec uviedol, že svoj návrh na nariadenie výchovného opatrenia podal dňa 01.08.2017, pričom v danom čase bol spor rodičov „čerstvý,“ keď matka maloletého T. uniesla z predzáhradky jeho rodinného domu, odmietala ho umiestňovať do predškolského zariadenia, aby si ho tam nemohol vyzdvihnúť za účelom realizácie striedavej osobnej starostlivosti a znemožňovala jeho kontakt s maloletým a odmietla s ním komunikovať na tému miesta plnenia povinnej školskej dochádzky detí, pričom v tejto súvislosti sa odmietla ďalej zúčastňovať mediácie u mediátora, ktorého si sama vybrala. Podanie návrhu na nariadenie výchovného opatrenia bolo podľa názoru otca v danom čase plne dôvodné, pretože bolo spôsobilé zabrániť eskalácii konfliktu, ktorý sa celkom zreteľne vyvíjal. Otec zdôraznil, že v danom čase bol vzťah rodičov poznačený len matkinou neakceptáciou potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým maloleté deti zveril do striedavej osobnej starostlivosti, avšak objektívne neexistovalo nič iné, čo by vzťahy rodičov narúšalo. Ďalej otec poukázal na rozhodnutie súdu prvej inštancie zo dňa 15.10.2018 o prerušení konania až do skončenia konania o zmenu zverenia maloletých detí, ktoré bolo v tom čase pre neho nepochopiteľné a nelogické a poukázal na to, že vo veci bol v priamom kontakte s účastníkmi konania vykonaný úkon pojednávania dňa 09.10.2018 a potom až úkon pojednávania dňa 08.03.2022. Podľa názoru otca za toto obdobie došlo k diametrálnej zmene skutkovej situácie, a to v podobe vyhrotenia rodičovského konfliktu do tej miery, že možno zodpovedne pochybovať o tom, či je možné ho prostredníctvom odbornej spolupráce napraviť. Ďalej otec uviedol, že matka v podaniach podávaných na jeho osobu pokračuje, či už v podobe brojenia voči škole, ktorú maloletý navštevuje alebo ústavnej sťažnosti voči rozhodnutiu odvolacieho súdu o zverení maloletého T. do starostlivosti matky a maloletého G. do starostlivosti otca. Otec akceptuje a plne súhlasí obsahom pozitívnoprávneho záväzku štátu, často opakovaného v judikatúre ESLP, že povinnosťou štátu je vytvoriť účastníkom priestor pre konsolidáciu ich rodinného života. Otec však zároveň zastáva názor, že musí byť aspoň v určitej miere predpokladaná možnosť úspechu zvoleného prostriedku. V danom prípade sa však podľa názoru otca napadnutý výrok rozhodnutia takto nejaví. Následne v krátkosti poukázal na päť rokov intenzívnych sporov medzi rodičmi. Otec zastáva názor, že bez aspoň minimálnej šance úspechu zvoleného prostriedku nápravy rodinného života, je takýto štátnym orgánom nariadený prostriedok neoprávneným zásahom štátu do rodinného života chráneného čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Otec uviedol, že od posledného pojednávania vo veci t.j. odo dňa 04.04.2022, kde otec istým spôsobom vyslovil akceptáciu napadnutého výroku rozhodnutia súdu, ktorého obsah súd v rámci konania otvorene naznačil, sa dozvedel, že matka neakceptuje rozhodnutie súdu vydaného v odvolacom konaní o zverení maloletého G. do jeho osobnej starostlivosti a ani rozhodnutie správneho orgánu - ZŠ, o povolení individuálneho vzdelávania maloletého G.. Otcovi bola na vyjadrenie doručená ústavná sťažnosť matky voči rozhodnutiu Krajského súdu, ako aj odvolanie matky voči rozhodnutiu o povolení individuálneho vzdelávania maloletého G.. Otec opäť zopakoval, že ide o procesné práva matky, čo otec chápe, ak však matka pokračuje spôsobom neustáleho podnecovania konfliktu a vytvárania ďalších nových konaní, žiadne odborné poradenstvo psychológa nemá nádej byť úspešné. Ďalej otec zdôraznil, že ak má byť akékoľvek výchovné opatrenie, resp. odborné poradenstvo úspešné, je v prvom rade potrebné, aby sa jednotliví účastníci aspoň v minimálnej miere akceptovali. Podľa názoru otca, za situácie, keď matka svojimi krokmi pokračuje v ohrozovaní psychickej stability dieťaťa, bude odborné poradenstvo realizované vo vzťahu k maloletému G. len násilným „lamaním“ jeho vôle, a to bez ohľadu na to, ako empaticky a citlivo k nemu odborník bude pristupovať. Za týchto okolností otec nemôže súhlasiť s ďalším narúšaním riadneho psychického vývinu

dieťaťa. Podľa názoru otca je možné k zlepšeniu vzťahov dospieť aj zmenou svojho prístupu. Otec zdôraznil, že po porade so psychológom pristupuje k maloletému T. rešpektujúco. Dodal, že maloletý T. mu opakuje, že na stretnutia s ním ísť „nemusi,“ pričom otec nie je pri takýchto vyjadreniach maloletého svedkom žiadneho motivujúceho prístupu matky. Otec uviedol, že matka sa pri takýchto vyjadreniach maloletého spravidla na neho usmieva, čo vníma ako výsmech adresovaný mu matkou na adresu nemožnosti styk s dieťaťom si vymôcť. Otec názor maloletého akceptuje, nekonfrontuje ho, nevytýka mu žiadne jeho tvrdenia, či správanie, ale taktiež na jeho adresu nepoužíva ponižujúce označenia. Otec dúfa, že jeho pravidelná prítomnosť v časoch určených rozhodnutím súdu, po ktoré sa otec chová nenásilne, vzbudia v maloletom T. pocit bezpečia z otca. Podľa názoru otca, že snaha podať maloletému T. ruku, či ukázať mu nové kempingové stoličky v kufri jeho auta, nie sú spôsobilé vzbudiť v maloletom strach z otca, tak ako toto ako dôvod strachu maloletého T. z otca formulovala matka. Otec má za to, že matka vyvíja na maloletého G. kontraproduktívny nátlak, pri kontakte s ním používa dôrazný hlas a aj dôrazné vyjadrenia, pričom niektoré majú charakter vyhrážok. Na záver otec uviedol, že z konania matky je podľa neho zrejmé, že si za každú cenu hodlá vynucovať svoju vôľu, a to bez ohľadu na vôľu a najlepší záujem oboch maloletých detí. Otec je toho názoru, že z uvedených dôvodov je nariadené výchovné opatrenie v rozpore s požiadavkou bezpečia maloletého G. (čl. 5 písm. b) ZoR) a na ochranu duševného a citového vývinu dieťaťa (čl. 5 písm. c) ZoR), pričom zvolené výchovné opatrenie je pri pokračovaní v ohrozovaní stabilného výchovného prostredia maloletého zo strany matky spôsobilé nie pomôcť maloletému G., ale uškodiť mu. Pokiaľ ide o maloletého T., jeho psychickým stavom si otec nie je istý, z dôvodu, že jeho kontakt s ním je veľmi obmedzený, výhody, či nevýhody nariadeného výchovného opatrenia preto posúdiť nedokáže. Otec preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok IV. uznesenia súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil.

5. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že považuje výrok IV uznesenia súdu prvej inštancie za vecne a právne správny. Matka k názoru otca, že neboli naplnené hmotnoprávne podmienky potrebné pre postup súdu podľa ust. § 29 ods. 2 CMP a § 29 ods. 3 CMP, t.j. pre pokračovanie v konaní napriek späťvzatiu návrhu otca, uviedla, že s uvedeným nesúhlasí a stotožňuje sa s odôvodnením súdu prvej inštancie o potrebe uložiť výchovné opatrenie. Podľa názoru matky z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že vzájomné vzťahy v rodine sú vážne narušené, uvedené potvrdili obaja rodičia. Na rozdiel od otca, matka považovala preukázaný stav narušenia vzťahov rovnako ako konajúci súd prvej inštancie za dostatočne závažný na to, aby sa pokračovalo v konaní bez ohľadu na späťvzatie otca a aby sa ako rodina podrobili odbornému poradenstvu. Matka zdôraznila, že nielen v tomto konaní poukazovala na skutočnosť, že posledných 5 rokov otec aktívne bráni matke a maloletému T. v kontakte s G., pričom svoje konanie odôvodňuje tým, že G. sa údajne matky bojí a uvedeným konaním ho ochraňuje. V súvisiacich konaniach bolo podľa matky preukázané, že otec pristupuje k maloletému G. manipulatívne, matku pred G. degraduje a opakovane mu tvrdí, že matka uniesla jeho brata T.. Ako matka opakovane uviedla, nie je jej zrejmé, ako mohla u maloletého G. v dôsledku jeho separácie od nej pôsobiť na G. takým intenzívnym spôsobom, aby v ňom udržiavala a prehľbovala otcom uvádzaný strach a odmietanie. Matka zdôraznila, že v neprítomnosti otca maloletý G. prejavil k matke pomerne pozitívny vzťah a pred rokom sa dokonca vyjadril v prospech striedavej osobnej starostlivosti. Podľa názoru matky, keďže je však maloletý G. pod sústavným vplyvom otca, nedarí sa jej rozvinúť s ním vzťah a jej schopnosti a možnosti sú limitované, pričom rovnako je konaním otca limitovaná aj jej snaha podporovať maloletého T. v realizácii styku s otcom, najmä pokiaľ otec nerešpektuje jeho prania. Matka zdôraznila, že maloletého G. otec dobrovoľne brával k psychológom a znalcom vždy, keď bolo potrebné vyvrátiť vyjadrenie G. alebo stanovisko znalca vydané v neprospech osobnej starostlivosti otca. Poukázala na to, že v tomto prípade evidentne otcovi nevadilo, že maloletý G. je opakovane vyšetrovaný odborníkom a podľa otca neprirodzenému prostrediu. Matka nesúhlasí s názorom otca, že uplatňovanie jej práv na príslušných inštitúciách je kontraindikáciou pre úspešnú realizáciu výchovného opatrenia. Má za to, že práve účasť na odbornom poradenstve by mohla prispieť k tomu, aby otec začal rešpektovať matku ako plnohodnotného rodiča oboch maloletých, a súčasne aj želania a potreby maloletých detí. Prezumovať úspech uloženého výchovného opatrenia je podľa matky predčasné. Čo sa týka ústavnej sťažnosti, matka uviedla, že jej sťažnosti bolo vyhovené a bolo skonštatované, že Krajský súd v Bratislave porušil jej základné práva, ako aj základné práva T., keď vydaným rozhodnutím porušil článok 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a rovnako bolo vyhovené aj väčšine návrhov matky, ktoré uplatnila na príslušných súdoch. Nie je tak preukázateľne pravdou, ako vo svojom odvolaní tvrdí otec, že v doterajších konaniach boli vo väčšine prípadov dôkazmi potvrdené jeho tvrdenia, práve naopak. Matka uviedla, že otec v odvolaní sám pripúšťa, že na pojednávaní dňa 04.04.2022 v podstate vyslovil súhlas s podriadením

sa uloženému výchovnému opatreniu. Matka sa domnieva, že tak urobil len z dôvodu, že v danom čase bol presvedčený, že v dôsledku právoplatného zverenia G. do jeho starostlivosti a opätovného zmarenia jeho vzdelávania v škole, kde by mala naňho matka dosah, bude mať dostatočnú možnosť ovplyvniť prípadný skutočný názor maloletého. Podľa matky, otec v súčasnosti nemá záujem zúčastniť sa poradenstva nie preto, že matka podala ústavnú sťažnosť ako takú, či odvolanie proti rozhodnutiu o povolení individuálneho štúdia, ale preto, že si je vedomý, že G. môže byť konfrontovaný s pravdivými informáciami o okolnostiach, ktoré mu otec posledných 5 rokov prezentoval diametrálne odlišne ako je skutočnosť. Matka zopakovala, že maloletý G. je v sústavnej starostlivosti otca, bez prístupu matky k nemu a prevažná časť informácii, ktoré maloletý G. má, sú výsledkom sprostredkovania zo strany otca. V tejto súvislosti podotkla, že akým spôsobom a v akom rozsahu otec maloletého informuje je plne v jeho kompetencii a teda je v jeho možnostiach ovplyvňovať nastavenie G. k matke. Ako príklad uviedla, že počas konania na Ústavnom súde SR (ďalej len „ÚS SR“) predsa neprebehol žiadny pohovor s maloletým, ani sa nevykonávalo šetrenie v domácnosti, z ktorého by sa G. o tomto konaní mohol dozvedieť. Matka uviedla, že nerozumie, z akého dôvodu bolo potrebné maloletému G. sprostredkovať informáciu o podanej ústavnej sťažnosti. Čo sa týka realizácie styku maloletého T. s otcom, matka uviedla, že trvá na ňou uvádzaných tvrdeniach počas pojednávania. Ďalej dodala, že maloletý T. mal možnosť vnímať, že otec ho prestal navštevovať, prestal sa o neho zaujímať, nedovolil mu stretávať sa s jeho bratom, zatiaľ čo u matky mohol evidovať sústavnú snahu vyhľadávať G.. Zdôraznila, že aj počas tých pár stretnutí, ktoré sa matke podarilo pre ňu a T. s G. zabezpečiť, otec bránil dokonca v komunikácii maloletých detí navzájom, a to sú podľa nej dôvody, pre ktoré je vzťah medzi T. a otcom narušený, a prečo mu nedôveruje. Matka uviedla, že sa k styku s maloletým G. snaží pristupovať spôsobom, v ktorom dáva do popredia jej záujem o jeho osobu, pýta sa ho na veci, ktoré ho bavia a pod. V tejto súvislosti podotkla, že nie je pravdou, že by matka vyvíjala kontraproduktívny nátlak, používala dôrazný hlas alebo dokonca vyhrážky. Naopak uviedla, že to bola práve ona, kto G. uisťoval, že je úplne v poriadku, ak sa všetci budú rozprávať len cez bránku, ak sa tak G. cíti lepšie, zatiaľ čo otec ho tlačil napriek jeho vôli na ulicu. Rovnako nie je podľa nej pravdou ani to, že by očakávala, že G. s ňou bude tráviť celý rozsah styku. Matka uviedla, že sa snažila sa o prirodzenejšiu formu trávenia spoločného času a to tým, že napr. navrhla otcovi a G., aby si s ňou a T. išli na neďaleké ihrisko zahrať basketbal, pričom G. pri odpovedi váhal, hľadal odpoveď u otca, no tejto sa nedočkal. Podľa matky sa spoločné stretnutia skracujú a G. vo svojich vyjadreniach používa už len tzv. slovnú vatu, resp. odpovede, ktoré sú bez obsahu. Na záver matka poukázala na to, že odvolanie otca je však len ďalšou ukážkou toho, že v skutočnosti mu na obnovení aspoň ako tak normálneho fungovania v rodine nezáleží. Na základe vyššie uvedených skutočností má matka za to, že práve v ich prípade je úplnou nevyhnutnosťou absolvovať uložené výchovné opatrenie a podrobiť sa odbornému poradenstvu, a to práve z dôvodu, že vzťahy v rodine sú narušené v takom rozsahu, ktorý nie je možné bez intervencie a s nastavením otca prirodzene a nenútené zmeniť. Záverom matka navrhla, aby odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne.

6. Okresný prokurátor vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v odvolaní napadnutom výroku za zákonné a riadne odôvodnené. Má za to, že súd prvej inštancie odvolaním otca napadnutý výrok zdôvodnil v bodoch 15. až 17. odôvodnenia uznesenia. Poukázal na to, že v konaní pred súdom prvej inštancie bol preukázaný vážny rozvrat vzťahov medzi rodičmi maloletých detí navzájom, pričom primárny rodičovský konflikt sa preniesol aj na maloleté deti. Podľa jeho názoru, počas piatich rokoch obmedzeného, resp. minimálneho styku maloletých detí s nerezidenčným rodičom, resp. medzi sebou navzájom, došlo k významnému narušeniu rodinných vzťahov medzi maloletými deťmi a rodičmi, ako aj (a hlavne) medzi maloletými deťmi navzájom. Dodal, že následkom tohto stavu je potom aj neochota maloletých detí podriať sa realizácii styku v rozsahu určenom rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 20CoP/71/2020-936. Súdom prvej inštancie nariadenú odbornú intervenciu, preto podľa jeho názoru možno chápať ako snahu o zvrátenie negatívneho trendu vývoja vzájomných rodinných vzťahov účastníkov konania a ich maloletých detí, k akceptácii ktorej sa na ostatnom pojednávaní konanom dňa 4.4.2022 postavil pozitívne napokon aj samotný otec. Vzhľadom na skutočnosť, že rodičia počas obdobia posledných piatich rokov nedokázali sami nastaviť výkon ich rodičovských kompetencií spôsobom, ktorý by reflektoval najlepší záujem maloletých detí, bolo podľa neho povinnosťou súdu, ako garanta ochrany tohto záujmu, pokúsiť sa sanovať negatívne dôsledky degradácie rodinných vzťahov účastníkov konania a ich maloletých detí formou nariadeného výchovného opatrenia. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu navrhol, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní otca napadnutej časti ako vecne správne potvrdil.

7. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne a právne správny potvrdiť (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 23.11.2022 (§ 378 C.s.p., § 219 ods. 3 C.s.p.). O termíne verejného vyhlásenia rozsudku bola matka, právna zástupkyňa matky, otec a právna zástupkyňa otca, kolízny opatrovník a prokurátor upovedomení zákonným spôsobom.

8. Odvolací súd v rámci riadneho zistenia skutočného stavu zo spisu vedeného na odvolacom súde pod sp.zn. 20CoP/76/2022 zistil, že rozsudkom zo dňa 26.10.2022 (v poradí druhým) odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 21. októbra 2019 č.k. 13P/265/2017-759 vo výrokoch I., II., III., VI., VII., VIII., IX. potvrdil a súčasne vo výrokoch IV. a V. zmenil tak, že otec má právo stretávať sa s maloletým G. a s maloletým T. každý párný týždeň v roku vždy od piatku 17.00 hod. do nedele 17.00 hod., s tým, že otec si v uvedený deň a hodinu maloleté deti prevezme od matky v mieste jej bydliska a v uvedený deň a hodinu maloleté deti odovzdá matke v mieste jej bydliska. Matke uložil povinnosť maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi odovzdať. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odvolací súd odôvodnil tým, že pôvodne rozhodoval vo veci rozsudkom zo dňa 29.6.2021 (v poradí prvým) č.k. 20CoP/71/2020-936, tak že maloletého T. zveril do osobnej starostlivosti matky a maloletého G.T. zveril do osobnej starostlivosti otca, s tým, že otcovi uložil povinnosť prispievať na maloletého T. sumou 250,- eur mesačne a zároveň určil zročné výživné. Matke uložil povinnosť prispievať na maloletého G. sumou 150,- eur mesačne a tiež určil zročné výživné. Matke umožnil stretávať sa s maloletým G. konkrétnym spôsobom a rovnako otcovi umožnil stretávať sa s maloletým T. konkrétnym spôsobom. Vzhľadom na podanú ústavnú sťažnosť zo strany matky Ústavný súd Nálezom zo dňa 12.5.2022 č.k. ÚS 137/2022-64 rozhodol tak, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 20CoP/71/2020-936 z 29. júna 2021 bolo porušené základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo sťažovateľov na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na základe uvedeného Ústavný súd SR rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 20CoP/71/2020-936 z 29. júna 2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Z vyššie uvedených dôvodov potom opätovne odvolací súd rozhodoval vo veci a to rozsudkom dňa 26.10.2022 (v poradí druhým), ktorým maloleté deti ponechal v osobnej starostlivosti matky a otcovi upravil rozsah styku s maloletými deťmi konkrétnym spôsobom. Aj vzhľadom ku skutočnostiam zisteným na pojednávaní konanom dňa 26.10.2022 odvolací súd v tejto súvisiacej veci konštatuje, že vzťahy medzi rodičmi a maloletými deťmi sú vzájomne veľmi narušené, pričom tieto skutočnosti konštatoval aj súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia. Odvolací súd v danom prípade odkazuje aj na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorým boli maloleté deti právoplatne zverené do osobnej starostlivosti matky. Na argument otca uvedený v rámci podaného odvolania, že odborné poradenstvo realizované vo vzťahu k maloletému G. bude len násilným „lámaním“ jeho vôle, a to bez ohľadu na to, ako empaticky a citlivo k nemu odborník bude pristupovať, odvolací súd uvádza, že náprava vzájomných vzťahov v rodine a hlavne obnovenie vzťahu medzi maloletým G. a matkou je vždy v záujme maloletého dieťaťa, a preto nemôže súhlasiť s názorom otca uvedeného v rámci podaného odvolania. Odvolací súd v danom prípade v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že skutočný stav v rámci rodiny je patologický, práve z dôvodu, že maloleté deti - dvojčiky sa vzájomne nestretávajú, stratili medzi sebou súrodenecké väzby, matka nemá plnohodnotný kontakt s G. a otec nemá plnohodnotný kontakt s T. a to aj z dôvodu neschopnosti komunikácie nielen medzi rodičmi navzájom, ale postupom času medzi členmi rodiny nastala aj neschopnosť komunikácie medzi tým - ktorým rodičom a maloletým dieťaťom, čo považuje odvolací súd za neprípustné. Tento patologický stav trvá už niekoľko rokov. Keďže z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že rodičia vzájomné rozpory sami nedokážu odstrániť, je potrebné, aby im v najlepšom záujme maloletých detí tieto rozpory a nedostatky pomohol odstrániť štát prostredníctvom svojich orgánov odborne na to vybavených. Jednou z foriem takejto pomoci rodičom je aj nariadenie výchovného opatrenia. Podľa názoru krajského súdu táto forma pomoci štátu je namieste a za spolupráce obidvoch rodičov je spôsobilá prívodiť zlepšenie komunikácie medzi rodičmi a následne aj medzi súrodencami navzájom, a v neposlednom rade medzi tým - ktorým rodičom a maloletým dieťaťom. Z týchto dôvodov považuje odvolací súd nariadenie výchovného opatrenia v rozsahu určenom súdom prvej inštancie za súladné s najlepším záujmom maloletých detí. Otec podľa názoru odvolacieho súdu v rámci svojho odvolania neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé odvolaniu otca

vyhovieť, pričom zo všetkými argumentami otca uvedenými v rámci podaného odvolania sa už riadne v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia vysporiadal aj súd prvej inštancie. Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP). 10. Záverom odvolací súd zdôrazňuje, že obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/1997), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003).

11. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

12. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378, § 219 ods. 3 C.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesol žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk, by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

13. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu.

14. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ODS. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).